

STUDIA GENERALIA 2007

Rakkauden evoluutio

Helsingin yliopisto 15.2.2007, Porthania (Yliopistonkatu 3), klo 18.00-20.00

VAIHTOEHTOPERHEET

Dosentti, lastenpsykiatri Tytti Solantaus
Perhe ja vanhempien homoseksuaalisuus

Perhemuodot ovat olleet hyvin erilaisia ihmiskunnan historiassa, tuskin edes tiedämme niitä kaikkia. Myös meidän aikanamme ovat perhemuodot jatkuvassa muutoksessa. Perherakenne, vanhempien ja lasten määrät ja keskinäiset suhteet voivat vaihdella. Perheisiin on aina kuulunut lapsia, jotka eivät ole biologisesti vanhempiensa yhteisiä. Aikaisemmin näitä perheitä syntyi Suomessa lasten jäätyä orvoiksi ja tullessa kasvatti- tai adoptiolapsiksi sukulaisiin tai naapuriin, nykyään taas erityisesti uusperheiden ja avustaisen hedelmöityksen kautta.

Yhteiskunnan muututtua sallivammaksi ovat näkyville tulleet myös samaa sukupuolta olevien vanhempien perheet. Lapsella voi olla kaksi äitiä tai kaksi isää. On myös perhekokonaisuuksia, joissa vanhemmuuden turvaavat naispari ja miespari yhdessä: puhutaan moniapilaperheistä. Yhteiskunnallisessa keskustelussa nämä perheet ja lasten kehitys ovat herättäneet kiivastakin väittelyä.

Myös perhe- ja lapsitutkijat ovat olleet asiasta kiinnostuneita: homoseksuaalisten vanhempien lasten kehitystä on tutkittu jo yli 20 vuoden ajan. Lähtökohtana on ollut tutkia vanhemmuutta ja lapsen kehitystä ja verrata sitä heteroperheen lasten kehitykseen. Tutkittavina kysymyksiä ovat olleet vanhempien mielen-terveys ja parisuhde, isän puuttuminen lapsen perheestä, lapsen ja vanhemman välinen kiintymyssuhde, vanhemman asenteet, herkkyys ja paneutuminen vanhemmuuteen, vanhemmuustavat ja ajankäyttö, kasvatuspäämäärät, lapsen kokemus omasta perheestä ja luottamus vanhempaan, lasten leikkien sisältö, lasten ja nuorten psykoseksuaalinen kehitys, tyttömäisyys ja poikamaisuus, lasten sosiaaliset suhteet ja koettu kiusaaminen, emotionaaliset ja käytösongelmat; listaa voi jatkaa edelleen.

Tulokset toistavat itseään: vanhemmuus ei ole riippuvainen seksuaalisesta suuntautumisesta ja lapsista kasvaa terveitä ja toimivia yhtäläillä kuin heterovanhempienkin lapsista. Ongelmia tuki löytyy niin homoseksuaalisten kuin heteroseksuaalisten vanhempien lapsilla, mutta ne johtuvat mahdollisista parisuhderii-doista, mielenterveysongelmista, taloudellisista ongelmista. Näiltä ongelmilta eivät ole suojassa sen enempää hetero- kuin homoseksuaalikaan.

Onko siis se ja sama, minkälaisessa perheessä lapsi kasvaa? Ei toki, jokainen perhe on oma ainutlaatuinen kehitysympäristönsä. Yksilapsinen ydinperhe on hyvin erilainen ympäristö kasvaa ja kehittyä kuin viisilapsi-nen perhe; yhden kulttuurin perhe erilainen kuin monikulttuurinen perhe; kahden äidin perhe erilainen kuin äidin ja isän perhe. Jokaisessa perhemuodossa on omat vahvuutensa ja haavoittuvuutensa. Jos voi-simme ottaa tämän tutkimuksen lähtökohdaksi – minkä edellytyksenä on hyväksyä perheet tasavertaisina – oppisimme paljon erilaisista tavoista elää perhe-elämää.

Mitä lapset tarvitsevat kehittyäkseen täyteen mittaansa? Lapsi tarvitsee kodin ja elämää kodin ulkopuo-lella, sekä tavallisia arkisia rutiineja pysyvissä ihmissuhteissa että mahdollisuutta kokeilla siipiä niin aikuisten kuin ystävien kanssa. Lapsella tulisi olla mahdollisuus olla tärkeä ja merkityksellinen niin vanhemmilleenkin kuin muille läheisilleen, rakastaa ja olla rakastettu. Perherakenne sitä vastoin ei ole lapselle tärkeä, mutta lapsen tulee saada kokea, että oma perhe on arvostettu.

Suora lähetys ja videotallenteet internetissä, osoitteessa <http://video.helsinki.fi/studia/>.

Luentojen lyhennelmät ja luentosarjan ohjelma löytyy osoitteesta www.helsinki.fi/vst.

Luentosarjan luennot julkaistaan kirjana Vapaan sivistystyön toimikunnan julkaisusarjassa syksyn aikana.

Tilaukset: (09) 191 58063 (toimisto), vst@helsinki.fi tai www-sivuilta www.helsinki.fi/vst.